

Klagenemnda for miljøinformasjon



NEMNDSVEDTAK

Saknr: 2004/18

Klager: Regnskogfondet
Grensen 9 B
0159 Oslo

Innklaget: - Erling Hustvedt AS
- AS Tre og Finer
- Rolf Vaagsæter AS
- Oslo Finerfabrikk AS
- Interwood AS
- Isene Jordan
- LA Lund AS
- Fritzøe Engros AS
- HF Blom AS
- Skandinavisk Treimport AS
- Wilhelm Ramm AS

De Norske Treimportørers Forening har besvart kravet om miljøinformasjon på vegne av virksomhetene.

Saken gjelder

Saken gjelder Regnskogfondets klage på ovennevnte medlemsbedrifter i De Norske Treimportørers Forenings (DNTF) behandling av krav om miljøinformasjon. Klager har stilt tre spørsmål til medlemsbedriftene, blant annet hvilke produkter i vareutvalget som inneholder tropisk trevirke. DNTF har besvart henvendelsen på vegne av medlemsbedriftene. Klager mener informasjonen fra foreningen er mangelfull.

Bakgrunn

Ved brev av 09.07.2004 henvendte Regnskogfondet seg til en rekke av medlemsbedriftene i De Norske Treimportørers Forening (vedlegg 1). Regnskogfondet stilte tre spørsmål til virksomhetene:

1. Hvilke produkter laget av tropisk trevirke finnes i deres vareutvalg? (Spesifiseres i den grad det er hensiktsmessig, for eksempel "trelast i teak, sipo, og merbau", "meranti kryssfiner", "balau terrassegulv" etc.)
2. Hvem er tilvirker og ev. deres leverandør av produktet(ene)? (Spesifiseres, jf. ovenfor.)

3. Hvilken dokumentasjon finnes vedrørende hogsten av trevirket og eventuelle miljøødeleggelser/bærekraftig skogsdrift etc.? Vi ber om å få en kopi av all relevant dokumentasjon.

Dersom virksomhetene ikke selv satt på slik informasjon, ba Regnskogfondet om at forespørselen ble rettet til leverandøren.

Ved brev av 03.09.2004 bekreftet foreningen at brevene til medlemsbedriftene var mottatt, og at henvendelsene fra Regnskogfondet ville bli behandlet på første medlemsmøte (vedlegg 2).

Ved brev av 06.12.2004 besvarte foreningen henvendelsen på vegne av medlemsbedriftene hvor det blant annet ble fremhevet at de arter og mengder av tropisk tømmer som importeres til Norge, har en helt ubetydelig påvirkning på miljøet (vedlegg 3).

Regnskogfondet klaget saken inn for Klagenemnda for miljøinformasjon ved brev av 21.12.2004 (vedlegg 4).

Sekretariatet forela klagen for DNTF ved brev av 25.01.2005 og ba om at brevet ble oversendt medlemsbedriftene til orientering og for eventuelle kommentarer (vedlegg 5).

DNTF oversendte kommentarer til klagen samt ytterligere informasjon ved brev av 10.02.2005 (vedlegg 6). Sekretariatet oversendte kommentarene fra foreningen til Regnskogfondet til orientering og for eventuelle kommentarer ved brev av 22.02.2005 (vedlegg 7).

Ved brev av 18.03.2005 oversendte Regnskogfondet sine kommentarer til DNTFs tilbakemelding på klagen (vedlegg 8). Regnskogfondet begrunnet også ytterligere hvorfor de mener foreningens behandling av deres krav om miljøinformasjon er å anse som utilstrekkelig. Regnskogfondet understreker at heller ikke DNTFs brev av 10.02.2005 er å anse som et tilfredsstillende svar på forespørselen.

Klagers anførsler

Klager viser til at det ikke er en tilstrekkelig begrunnelse for å avslå kravet om miljøinformasjon at importen har en helt ubetydelig påvirkning på miljøet. Klager påpeker at de aller fleste tropiske tresortene som omsettes i Norge, hogges i regnskog, og at det er allment kjent at tømmerhogst er en av de viktigste drivkreftene bak ødeleggelsen av verdens regnskoger. Klager har dessuten i løpet av flere års arbeid registrert et femtital tropiske tresorter på det norske markedet, og flertallet av disse står på den internasjonale rødlista over truede arter. Klager anser det derfor svært relevant å be om miljøinformasjon om produkter laget av tropisk trevirke.

I brev 18.03.2005 viser Regnskogfondet blant annet til at spørsmål 2 om tilvirker og leverandør av varer laget av tropisk trevirke fortsatt står ubesvart. Klager viser til at de har lang erfaring i å håndtere denne typen informasjon som oppleves som konfidensiell, og mottar hvert år detaljerte oversikter fra hagemøbelforhandlere, byggevarekjeder etc. om deres vareutvalg og leverandører. Klager fremhever at det er viktig å få denne typen informasjon da

en rekke aktører i tømmerindustrien i tropiske land deltar i ulovlig hogst og handel med ulovlig trevirke.

Klager fremhever dessuten at forespørselen er stilt til hver enkelt bedrift og ikke til foreningen. Videre viser klager til at de ulike bedriftene har ulike produkter, ulike leverandører og helt sikkert ulik tilnærming til spørsmålet omkring import av regnskogtømmer, og at det derfor er uhensiktsmessig at medlemsforeningen skal besvare spørsmålene på vegne av medlemmene.

For øvrig viser klager til at representanter fra DNTF flere ganger har forsikret Regnskogfondet om at de tar regnskogproblematikken svært alvorlig. Videre fremhever klager at dersom dette kan følges opp i praksis, vil det norske markedet ha kommet svært langt i arbeidet med å stanse salget av trevirke som kommer fra ødeleggende tømmerhogst i regnskog. Klager påpeker imidlertid at det er avgjørende at påstander om bærekraftig skogdrift kan dokumenteres av den enkelte importør.

Klager mener det etterfølgende brevet m/vedlegg fra DNTF av 10.02.2004 inneholder noe informasjon og at spørsmål 1 er delvis besvart, men at brevet på ingen måte er et tilfredstillende svar på deres forespørsel. Det påpekes at de ønsker en presis oversikt over de produktene den enkelte medlemsbedrift fører i tropisk trevirke, samt at øvrige spørsmål stilt i brev av 09.07.2004 besvares. Det bes om at klagenemnda redegjør for konsekvenser av tilbakeholdelse av informasjon.

For øvrig vises det til klagen samt klagers brev av 18.03.2005.

Innklagedes anførsler

Foreningen anfører i brev av 06.12.2004 at de arter og mengder av tropisk trevirke som importeres til Norge, har en helt ubetydelig påvirkning på miljøet. Dessuten vil et svar på henvendelse fra klager avdekke konkurransesensitiv informasjon for den enkelte aktør. DNTF påpeker også at spørsmålene er så generelt formulert at det vil påføre den enkelte bedrift en nærmest urealistisk arbeidsmengde.

I brev av 10.02.2004 viser foreningen til at de i alle år har vært opptatt av miljøspørsmål knyttet til bruken av trevirke generelt og tropisk trevirke spesielt. Videre fremheves det at miljøinformasjonsloven er en stor utfordring for foreningens medlemsbedrifter som ikke nødvendigvis er trent i, eller bemannet til å tilfredsstille informasjonskravet til Regnskogfondet. Foreningen ber om forståelse for at faktainnsamlingen er omfattende og tidkrevende, særlig når spørsmålsstillingen er så generell som i dette tilfellet.

DNTF har også utarbeidet en oversikt over forskjellig tropisk trevirke som medlemsbedriftene har på lager. I tillegg har foreningen redegjort for virkemidler som fremmer bærekraftig skogshogst.

For øvrig vises det til brev av 06.12.2004 og 10.02.2005.

Nemndas vurderinger

Nemnda bemerker innledningsvis at Regnskogfondet har rettet sin henvendelse om miljøinformasjon til 12 forskjellige virksomheter, og også klaget hver enkelt virksomhet inn for klagenemnda. Disse har imidlertid valgt å besvare henvendelsen gjennom DNTF. Av Regnskogfondets brev av 18.03.2005 går det for øvrig frem at klagen mot Betula Technomar AS er trukket, og denne virksomheten er derfor ikke lenger en del av klagesaken. For de øvrige 11 virksomhetene ser nemnda det som hensiktsmessig å behandle sakene samlet.

Nemnda vil i den sammenheng peke på at miljøinformasjonsloven § 18 tredje ledd åpner for at flere virksomheter kan gå sammen om å besvare et krav om miljøinformasjon. Dette innebærer m.a.o. at DNTF har anledning til å oppfylle virksomhetenes informasjonsplikt gjennom å besvare på vegne av sine medlemsbedrifter.

I denne saken har Regnskogfondet stilt tre spørsmål til virksomhetene som etter nemndas vurdering har til hensikt å avdekke i hvilket omfang virksomhetene importerer tropisk trevirke som er truet eller kommer fra områder hvor hogsten ikke skjer på en bærekraftig måte. Kravet om informasjon skal vurderes etter miljøinformasjonslovens regler.

Det første spørsmålet nemnda må ta stilling til, er om kravet om miljøinformasjon angår forhold ved virksomhetene som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 16 første ledd. Det er ikke noe krav om at miljøpåvirkningen må finne sted innenfor Norges grenser. Dette er uttrykkelig nedfelt i loven § 16 annet ledd hvor det fremgår at rett til miljøinformasjon etter første ledd også gjelder påvirkning på miljøet som følge av produksjon og distribusjon av produkt utenfor Norges grenser. Nemnda viser til at hogst av tropisk trevirke og regnskog er en av vår tids store miljøutfordringer. Hogst av tropisk trevirke kan medføre blant annet tap av artsmangfold, erosjon og andre ødeleggelser om det ikke skjer på en forsvarlig måte. Det foreligger derfor en klar presumpsjon om at kravet angår forhold ved virksomhetene som kan medføre en ikke ubetydelig miljøpåvirkning. Det er også forutsatt i forarbeidene til miljøinformasjonsloven, jf. Ot.prp. nr. 116 (2001–2002) s. 169, at uttak av trevirke fra regnskog er informasjon som kan kreves i medhold av miljøinformasjonsloven. Etter nemndas vurdering er det ikke tilstrekkelig å vise til at den norske importen er så liten at den ikke vil ha den nødvendige miljøpåvirkning. Alle de innklagede importerer tropisk trevirke og er således aktive deltakere i distribusjonen av trevirke som kan ha blitt hugget i områder der dette gir en ikke ubetydelig miljøpåvirkning. Dersom de innklagede mener at den aktuelle importen stammer fra hugst som gir en ubetydelig miljøpåvirkning, for eksempel fordi trevirket er dyrket på plantasjer, skulle dette vært godtgjort. Det er imidlertid verken anført eller forsøkt godtgjort i dette tilfellet.

Det neste spørsmålet nemnda må vurdere, er om kravet om miljøinformasjon er å anse som besvart. Regnskogfondet har som nevnt ovenfor stilt tre forskjellige spørsmål til virksomhetene.

Regnskogfondet har for det første bedt om en oversikt over hvilke produkter av tropisk trevirke som finnes i virksomhetens vareutvalg. Som svar på dette har DNTF gitt en oversikt over hvilke sorter av tropisk trevirke som finnes på de forskjellige virksomhetenes lager. Etter nemndas vurdering er dette en egnet måte å besvare kravet om miljøinformasjon. Nemnda

finner at listen ikke er fullstendig. Regnskogfondet har lagt frem oversikter som viser at flere av de innklagede på sine hjemmesider oppgir å selge flere tropiske tresorter enn det som fremgår av oversikten fremlagt av DNTF. Etter nemndas vurdering må alle virksomhetene ha gitt en fullstendig liste over de tropiske treslagene som blir benyttet, for at kravet om miljøinformasjon kan anses for å være besvart. Da dette ikke er tilfellet, har ikke virksomhetene, gjennom DNTF, gitt et fullstendig svar på Regnskogfondets spørsmål nr 1.

I Regnskogfondets spørsmål nr. 2 bes det om informasjon om hvem som er virksomhetens tilvirker og eventuelt leverandør. Virksomheten har henvist til at dette er informasjon som det er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde, jf. miljøinformasjonsloven § 17 bokstav c. Nemnda vil fremheve at ovennevnte informasjon er viktig for at klager skal kunne ta stilling til og få innsikt i om det tropiske trevirket som faktisk blir importert, er hugget på en bærekraftig måte. Dette kan være informasjon om plantasjer eller liknende.

Etter nemndas vurdering er det vanskelig å se at slik informasjon kan anses som forretningshemmeligheter i lovens forstand. Dette må i så fall begrunnes særskilt, noe nemnda ikke kan se at virksomhetene har gjort. Nemnda viser i den sammenheng for øvrig til at opplysninger om hvem som er tilvirker eller importør av et produkt eksplisitt er angitt som informasjon informasjonssøkere har krav på etter produktkontrollloven § 10 bokstav e. Dette indikerer klart at klager har krav på slik informasjon også etter miljøinformasjonslovens regler. Nemnda legger etter dette til grunn at de innklagede, som altså ikke har underbygget påstanden om behov for hemmelighold, ikke kan gis medhold i at informasjon om hvem som er tilvirker og leverandør utgjør informasjon som kan unntas etter miljøinformasjonsloven § 17. Virksomhetene er derfor pliktig til å gi ut denne informasjonen etter miljøinformasjonslovens regler.

Det siste spørsmålet omhandler hvilken dokumentasjon som finnes vedrørende hogsten av trevirket og eventuelle miljødeleggelser/bærekraftig skogsdrift. I denne sammenheng anser nemnda det som særlig aktuelt med sertifikater som kan dokumentere at hogsten skjer på en forsvarlig måte. I den utstrekning virksomheten besitter slik dokumentasjon, er dette informasjon som en er pliktig til å gi ut etter miljøinformasjonsloven.

Dersom virksomheten ikke selv besitter slik informasjon, har den, dersom dette er nødvendig for å besvare kravet, en plikt etter miljøinformasjonsloven § 16 annet ledd til å rette en forespørsel til foregående salgsledd. I denne saken har ikke virksomhetene rettet en slik forespørsel til foregående salgsledd om denne typen informasjon. Virksomhetene har dermed ikke oppfylt sin plikt etter miljøinformasjonsloven.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet § 19 fattes følgende vedtak:

- Virksomhetene pålegges å utlevere den etterspurte informasjon innen 30 dager fra dette vedtakets dato.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages. Vedtaket regnes som særlig tvangsgrunnlag etter lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) kap. 13 og kan bringes inn for domstolene.

Oslo, 26.05.05

Jan Fougner
Leder

Eli Heiberg

Håvard K. Sandnes

Gunnar Bodahl-Johansen

Svein M. Søgne